

Legislació consolidada

Versió vigent: 01.01.2024 -

**Llei 9/2016, de 28 d'octubre, de la Generalitat, de Regulació dels
Procediments d'Emergència Ciutadana en l'Administració de la Comunitat
Valenciana.**

(DOGV núm. 7911 de 07.11.2016)

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que Les Corts han aprovat i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del rei, promulgue la Llei següent:

PREÀMBUL ¹

I

En el marc en què es configura l'ordenament jurídic espanyol, pel que fa al dret administratiu, i més concretament al procediment administratiu, la norma bàsica en la matèria no és altra que la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. És significativa la seua exposició de motius en tant que afecta les bases del procediment administratiu i les competències de les comunitats autònomes, que estableix:

¹ Els apartats I i III del Preàmbul es rectifiquen per la **Correcció d'errades de la Llei 9/2016**, de 28 d'octubre, de la Generalitat, de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'Administració de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 7921 de 21.11.2016).

“L'article 149.1.18 de la Constitució Espanyola atribueix a l'Estat, entre altres aspectes, la competència per a regular el procediment administratiu comú, sense perjudici de les especialitats derivades de l'organització pròpia de les comunitats autònomes, així com el sistema de responsabilitat de totes les administracions públiques.

D'acord amb el marc constitucional descrit, aquesta llei regula els drets i les garanties mínimes que corresponen a tots els ciutadans respecte de l'activitat administrativa, tant en el seu vessant de l'exercici de la potestat d'autotutela com en el de la potestat reglamentària i la iniciativa legislativa.

Pel que fa al procediment administratiu, entés com el conjunt ordenat de tràmits i actuacions efectuades formalment, segons el curs previst legalment, per a dictar un acte administratiu o expressar la voluntat de l'Administració, amb aquesta nova regulació no s'esgoten les competències estatals i autonòmiques per a establir especialitats *ratione materiae* o per a concretar certes qüestions, com l'òrgan competent per a resoldre, sinó que el seu caràcter de comú resulta de la seua aplicació a totes les administracions públiques i respecte a totes les seues actuacions. Així ho ha reconegut el Tribunal Constitucional en la seua jurisprudència, en considerar que la regulació del procediment administratiu comú per part de l'Estat no obsta que les comunitats autònomes dicten les normes de procediment necessàries per a aplicar el seu dret substantiu, sempre que es respecten les regles que, per ser competència exclusiva de l'Estat, integren el concepte de procediment administratiu comú amb caràcter bàsic.

L'esmentada llei arreplega la distribució constitucional de distribució de competències i regula el procediment administratiu comú, d'aplicació general a totes les administracions públiques, i fixa les garanties mínimes de la ciutadania respecte de l'activitat administrativa. Aquesta regulació no esgota les competències estatals o autonòmiques d'establir procediments específics *ratione materiae* que hauran de respectar, en tot cas, aquestes garanties. La Constitució estableix també la competència de les comunitats autònomes per a establir les especialitats derivades de la seua organització pròpia, però a més, com ha assenyalat la jurisprudència constitucional, no es pot dissociar la norma

substantiva de la norma de procediment, per la qual cosa també ha de ser possible que les comunitats autònomes dicten les normes de procediment necessàries per a l'aplicació del seu dret substantiu, perquè el que reserva a l'Estat no és tot procediment, sinó només aquell que haja de ser comú i haja estat establert com a tal. La regulació dels procediments propis de les comunitats autònomes haurà de respectar sempre les regles del procediment que, perquè és competència exclusiva de l'Estat, integra el concepte de procediment administratiu comú.

Respecte a la regulació que realitza la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques sobre la tramitació dels procediments administratius, l'article 33, referit a la tramitació d'urgència, disposa:

“1. Quan raons d'interès públic ho aconsellen, es pot acordar, d'ofici o a petició de l'interessat, l'aplicació al procediment de la tramitació d'urgència, per la qual es redueixen a la mitat els terminis establerts per al procediment ordinari, tret dels relatius a la presentació de sol·licituds i recursos.

2. No es pot interposar cap recurs contra l'acord que declare l'aplicació de la tramitació d'urgència al procediment, sense perjudici del que siga procedent contra la resolució que pose fi al procediment.

La motivació en l'aplicació d'ofici del procediment d'urgència per a la tramitació dels expedients administratius ve aconsellada per raons d'interès públic. Raons d'interès públic que poden també ser determinades a través d'una norma que, de forma genèrica, aplique la tramitació d'urgència de determinats procediments qualificats per una llei d'emergència ciutadana.

En aquest sentit, pot portar-se a col·lació l'article 13 de la Constitució espanyola de 1812, que obria el capítol III dedicat al govern dient: «L'objecte del govern és la felicitat de la nació. Ja que la finalitat de tota societat política no és altra que el benestar dels individus que la componen». Article que, lamentablement, no va ser incorporat a la Constitució vigent.

II

L'article 49.1.1.^a de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana (EACV) estableix que són competències de la Generalitat «l'organització de les seues institucions d'autogovern, en el marc del propi Estatut». En el punt 3.r del primer apartat del mateix article es disposa que són competències exclusives de la Generalitat : «normes processals i de procediment administratiu derivades de les particularitats del dret substantiu valencià o de les especialitats de l'organització de la Generalitat».

Per la seua banda l'article 9 de l'Estatut, en l'apartat primer, estableix que «sense perjudici del que disposa la legislació bàsica de l'Estat, una llei de les Corts regularà el dret a una bona administració»; i el segon apartat indica que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable i a gaudir de serveis públics de qualitat». Finalment, l'article 50 de l'Estatut estableix que «en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si és el cas, en els termes que la mateixa establisca, correspon a la Generalitat el desplegament legislatiu i l'execució del règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'administració de la Generalitat».

Aquesta llei es dicta a partir de la competència a la Comunitat Valenciana en matèria de procediment administratiu (article 49.1.3.^a de l'Estatut), així com en els títols competencials establerts en l'article 49.1 de l'Estatut referits a les matèries substantives el procediment de les quals es veu afectat, com ara, entre altres, les següents: ordenació del territori i del litoral, urbanisme i habitatge (9.ª), serveis socials (24.ª), joventut (25.ª), promoció de la dona (26.ª), institucions públiques de protecció i ajuda de menors, joves, emigrants, tercera edat, persones amb discapacitat i altres grups o sectors necessitats de protecció especial, inclosa la creació de centres de protecció, reinserció i rehabilitació (27.ª).

III

Per la seua banda, l'article 10 de l'Estatut estableix que la Generalitat defensarà els drets socials dels valencians i valencianes, ja que constitueixen un fonament cívic del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat. En el seu apartat tercer, disposa que l'actuació de la Generalitat se centrarà de forma prioritària «en els àmbits següents: defensa integral de la família; els drets de les situacions d'unió legalitzades; protecció específica i tutela social del menor; la no-discriminació i drets de les persones amb discapacitat i les seues famílies a la igualtat d'oportunitats, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa o econòmica; l'articulació de polítiques que garantisquen la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; participació i protecció de les persones majors i dels dependents; assistència social a les persones que patixen marginació, pobresa o exclusió i discriminació social; igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; protecció social contra la violència, especialment de la violència de gènere i actes terroristes; drets i atenció social dels immigrants amb residència a la Comunitat Valenciana».

L'apartat quart del mateix article assenyala que la Generalitat, dins de les seues competències i per mitjà de la seua organització jurídica, «promourà les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans valencians i dels grups i col·lectius en què s'integren siguen objecte d'una aplicació real i efectiva.»

Atenent aquesta normativa autonòmica i en virtut de l'article 33 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, una llei autonòmica pot declarar d'interès públic determinats procediments administratius i, per tant, que siga possible aplicar d'ofici el procediment d'urgència en la seua tramitació, per mitjà de la seua declaració de procediment d'emergència ciutadana, a l'efecte de la reducció dels terminis en la tramitació dels expedients. La declaració d'interès públic en la tramitació d'aquests procediments estaria fonamentada en el reconeixement de drets i prestació de serveis públics essencials, mínims i de caràcter vital per

a les valencianes i els valencians als quals afecten. La declaració d'aquests procediments administratius d'emergència social no sols implica la seua urgència en la reducció dels terminis en la tramitació, sinó que, en conseqüència, implica l'adequació en la dotació de recursos humans i materials als departaments administratius encarregats de la seua tramitació.

Per tot això, la tramitació urgent dels procediments administratius declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei autonòmica, es justifica tant en el que preveu l'article 33 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i també en la consideració que la Comunitat Valenciana té les competències suficients en matèria de procediment administratiu per a dictar una norma amb rang de llei que establisca d'ofici la tramitació d'urgència en els procediments administratius de competència autonòmica. És també d'aplicació a les administracions locals quan actuen com a entitat col·laboradora amb la Generalitat en la prestació dels serveis públics.

IV

Una vegada es produïska el reconeixement del procediment d'emergència ciutadana, perquè afecta els serveis públics essencials per als ciutadans i ciutadanes al referir-se a prestacions vitals per a les persones, hauran d'estar subjectes en la seua tramitació a les especificitats següents: urgència en el còmput de terminis en el procediment administratiu; amb prioritat en l'autorització del gasto; dotació de recursos humans i materials en els departaments encarregats de la seua tramitació; i es prestarà la màxima col·laboració entre administracions públiques implicades en la tramitació dels procediments administratius esmentats.

La finalitat d'aquesta norma és establir un conjunt de mesures de caràcter urgent i extraordinari que s'enumeren a continuació:

a) Pal·liar els efectes de les polítiques d'austeritat i contenció del gasto i donar cobertura a les necessitats creixents de caràcter social en segments de població especialment vulnerables.

- b) Generar mecanismes eficaços i avaluables que permeten agilitzar la tramitació dels procediments administratius que es defineixen d'emergència ciutadana en els termes d'aquesta llei.
- c) Assegurar els recursos humans suficients per a la gestió i tramitació dels procediments declarats d'emergència ciutadana.
- d) Atendre amb promptitud i celeritat les necessitats bàsiques de persones, famílies i col·lectius susceptibles d'especial protecció com és el cas de les persones menors, les persones majors i les que es troben en situació d'exclusió social o en risc d'estar-hi.

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte definir el concepte de procediment d'emergència ciutadana i establir un conjunt de mesures de caràcter urgent i extraordinari eficaces destinades a:

- Atendre les necessitats bàsiques de persones, famílies i col·lectius susceptibles d'especial protecció com és el cas de les persones menors, les persones majors i les que es troben en situació d'exclusió social o en risc d'estar-ho.
- Dotar de recursos humans suficients per a la gestió i la tramitació dels procediments d'emergència a través de les reorganitzacions administratives pertinents que assegurin l'eficàcia i l'eficiència d'aquests procediments.
- Dotar de recursos econòmics suficients per a la gestió i tramitació dels procediments d'emergència ciutadana.
- Generar mecanismes eficaços que permeten agilitzar la tramitació dels procediments d'emergència.

Article 2. Definició de procediment d'emergència ciutadana

1. Es defineixen com a procediments d'emergència ciutadana aquells destinats al desenvolupament d'una vida digna i que són gestionats per l'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms, les entitats que la integren i per les administracions locals quan hi intervinguen com a entitats col·laboradores de la Generalitat.
2. Tindran la consideració de procediments d'emergència ciutadana els inclosos en l'annex d'aquesta llei i els que es puguin establir en un futur per raons d'interès general mitjançant una llei.

Article 3. Tramitació d'urgència del procediment ²

1. Els procediments declarats d'emergència ciutadana per raons d'interès públic establits en aquesta llei es tramitaran amb caràcter d'urgència. A aquest efecte s'entenen reduïts a la meitat els terminis màxims establits per a resoldre i notificar el procediment corresponent, excepte per a la presentació de sol·licituds i recursos.

1 bis. En el cas de procediments d'adjudicació de contractes públics subjectes a la legislació bàsica estatal en matèria de contractació pública, en tot cas caldrà ajustar-se al que s'estableix en aquesta. ³

2. En els procediments declarats d'emergència ciutadana dels establerts en l'annex que reconeguen un dret subjectiu per als seus sol·licitants, hauran d'entendre's estimades les sol·licituds una vegada transcorregut el termini màxim establert en aquesta llei, sense perjudici de l'obligació de l'administració de resoldre expressament.

3. Els titulars dels òrgans titulars competents per raó de la matèria dels diferents procediments qualificats d'emergència ciutadana, seran els responsables de

² L'article 3 es modifica per l'article 65 de la **Llei 3/2020, de 30 de desembre**, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2021 (DOGV núm. 8987 de 31.12.2020).

³ L'apartat 1 bis de l'article 3 es modifica per l'article 45 de la **Llei 7/2023, de 26 de desembre**, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat (DOGV núm. 9756 de 30.12.2023).

vetlar per l'aplicació de la tramitació d'urgència, i també els titulars dels òrgans en qui se'n delegue la tramitació.

4. ⁴

Article 4. Provisió de mitjans materials, humans i econòmics

1. L'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms i de la resta d'entitats integrants del sector públic de la Generalitat vetlaran per l'adequada dotació de recursos materials, econòmics i personals als diferents departaments responsables de la tramitació o resolució dels procediments declarats d'emergència.

Així mateix, l'administració de la Generalitat i de les diputacions provincials, mitjançant el finançament adequat, vetlaran perquè els municipis que actuen com a entitats col·laboradores puguin complir amb els termes establerts en l'articulat d'aquesta llei i que es comprometen al pagament de les ajudes necessàries.

2. La provisió de llocs adscrits a aquelles unitats on es tramiten procediments qualificats d'emergència ciutadana serà preferent a l'efecte de la cobertura de vacants, substitucions i creació de places.

Article 5. Limitació de modificacions pressupostàries

1. Durant l'exercici pressupostari no podrà realitzar-se cap modificació que supose una reducció dels imports consignats en els crèdits que figuren en els estats de gastos de l'administració de la Generalitat, els seus organismes autònoms i la resta d'entitats integrants del sector públic de la Generalitat destinats al finançament de les prestacions vinculades als procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

2. No obstant això, podran autoritzar-se transferències de crèdit entre partides de despesa amb la mateixa finalitat. A aquest efecte, les conselleries

⁴ L'apartat 4 de l'article 3 se suprimeix per l'article 45 de la **Llei 7/2023, de 26 de desembre**.

proponents de modificació pressupostària hauran d'aportar informe específic sobre el compliment del que disposa aquest apartat, és a dir, que estiguen destinats al finançament de les prestacions vinculades als procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

3. S'entendran excloses de les previsions establertes en aquest article les partides destinades a sufragar gastos en matèria educativa i sanitària, com així mateix aquells altres supòsits o matèries en què així es declare mitjançant un decret del Consell.

Article 6. Priorització

1. Tindran caràcter prioritari, i es tramitaran també amb reducció dels terminis a la mitat, l'autorització dels crèdits en aquells procediments declarats d'emergència per aquesta llei.

Article 7

Els formularis de sol·licituds i resolucions formulades a l'empara dels procediments declarats d'emergència per aquesta llei hauran d'estar redactats en un llenguatge clar i intel·ligible. Es reduirà al màxim la documentació que han d'aportar els sol·licitants.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. De les plantilles pressupostàries i de recursos humans

El Consell, a proposta de la conselleria competent en matèria d'administracions públiques, en el termini màxim de sis mesos des de l'aprovació d'aquesta llei i previ diagnòstic i estudi de les necessitats de personal facilitades per les conselleries competents per raó de la matèria, realitzarà la planificació dels recursos humans en els departaments que gestionen procediments declarats d'emergència ciutadana a fi de garantir l'adequada dotació de recursos personals per al compliment d'aquesta llei.

Segona. Informació a les Corts Valencianes

1. El Consell remetrà anualment a les Corts un informe sobre la situació i l'estat de la tramitació dels procediments declarats d'emergència ciutadana per aquesta llei.

2. L'informe remés a les Corts arreglarà: volum de gasto pressupostat i compromés; volum de pagaments executats derivats de les obligacions reconegudes i efectivament abonades i justificades; nombre d'expedients tramitats; estat de tramitació i temps de resolució dels procediments; i també els temps utilitzats entre l'ordenació formal i material del pagament i el seu abonament.

Tercera. Qualificació d'altres procediments

La llei de pressuposts podrà qualificar altres procediments amb el mateix caràcter en funció de les necessitats econòmiques i socials reals, i que s'entendran inclosos en l'annex d'aquesta llei. La conselleria competent per raó de la matèria remetrà la proposta a la conselleria competent en matèria pressupostària amb el seu avantprojecte d'estat de gastos.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Habilitació al Consell

En un termini no superior a tres mesos, s'habilita el Consell perquè prove les normes reglamentàries i adopte els acords que siguen necessaris per a l'execució del que preveu aquesta llei.

Segona. Habilitació a conselleries

1. La conselleria competent en matèria d'hisenda, dins de les disponibilitats pressupostàries, habilitarà els crèdits necessaris i realitzarà les modificacions pressupostàries oportunes per al compliment del que preveu aquesta llei, sense que puguen suposar un increment dels crèdits ni variació en la natural econòmica del gasto.

2. La conselleria competent en matèria d'administració pública adoptarà les mesures necessàries en l'assignació de personal per al compliment del que preveu aquesta llei, sense que puguen suposar un increment dels crèdits ni variació en la natura econòmica del gasto.

Tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir esta llei.

València, 28 d'octubre de 2016

El president de la Generalitat
XIMO PUIG I FERRER

ANNEX

Procediments administratius declarats d'emergència ciutadana

Tindran la consideració de procediments d'emergència ciutadana els següents:

Punt 1

- a) Ajudes d'emergència social
- b) Prestacions econòmiques per acollida de menors en les modalitats d'acollida d'urgència, temporal, permanent; així com acollida en família extensa i en família acollidora
- c) Ajudes de menjador escolar als centres educatius no universitaris de titularitat de la Generalitat i privats concertats, quan es tracte de sol·licituds formulades fora dels terminis establerts en les convocatòries respectives i el motiu siga econòmic o de renda
- d) Ajudes per a llibres de text, quan les sol·licituds es formulen fora dels terminis assenyalats en les corresponents convocatòries i els motius siguen econòmics o de renda
- e) Ajudes econòmiques a dones víctimes de violència de gènere
- f) Ajudes econòmiques i indemnitzacions per causa de mort
- g) Ajudes individualitzades per al desenvolupament personal, per a persones amb discapacitat
- h) Procediments d'obtenció del certificat de discapacitat
- i) Programes ajudes per a la tercera edat i programes ajudes per a persones amb Alzheimer, Parkinson i altres malalties neurodegeneratives
- j) Assessorament a dones víctimes de violència de gènere. En aquest cas, els terminis per a presentar assessorament no podran superar les 24 hores.
- k) Ajudes a programes de serveis socials especialitzats per a persones amb discapacitat, dirigides a la integració en l'àmbit sociolaboral
- l) Ajudes destinades a la integració sociolaboral de persones en situació o risc d'exclusió social

Punt 2

Renda garantida de ciutadania. Es respectaran els terminis i en els termes de la Llei 9/2007, de 12 de març, de la Generalitat, de renda garantida de ciutadania de la Comunitat Valenciana.

Punt 3

Ajudes econòmiques a la dependència. Es respectaran els terminis i en els termes de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

Punt 4 ⁵

⁵ El punt 4 de l'annex se suprimeix per l'article 46 de la **Llei 7/2023, de 26 de desembre**.

ANÀLISI JURÍDICA

Aquesta disposició està afectada per:

CORREGIDA PER:

- **CORRECCIÓ d'errades de la Llei 9/2016, de 28 d'octubre, de la Generalitat, de regulació dels procediments d'emergència ciutadana en l'Administració de la Comunitat Valenciana. [2016/9244] (DOGV núm. 7921 de 21.11.2016) Ref. Base de dades 008735/2016**

MODIFICADA PER:

- **LLEI 3/2020, de 30 de desembre, de la Generalitat, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat 2021. [2020/11362] (DOGV núm. 8987 de 31.12.2020) Ref. Base de dades 010710/2020**
- **LLEI 7/2023, de 26 de desembre, de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat. [2023/13136] (DOGV núm. 9756 de 30.12.2023) Ref. Base de dades 012555/2023**